

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI**

Qo‘lyozma huquqida

UO‘K: 336.221:339.9-048.32(575.1)

ISLAMOY ERKIN GAYRATOVICH

**TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNI SOLIQA TORTISH
MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH**

08.00.07 – “Moliya, pul muomalasi va kredit” ixtisosligi

**Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun
yozilgan**

DISSERTATSIYA

**Ilmiy rahbar: iqtisod fanlari
doktori, prof. Kuziyeva N.R.**

Toshkent – 2024

MUNDARIJA

	KIRISH	3
I bob	TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNI SOLIQQA TORTISH MEXANIZMINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	13
1.1.	Tashqi iqtisodiy faoliyatning iqtisodiy mazmuni, shakllari va barqaror iqtisodiy o‘shishni ta’minlashdagi ahamiyati	13
1.2.	Tashqi iqtisodiy faoliyat samarali soliq mexanizmini ta’minlashning konseptual asoslari va shartlari	23
1.3.	Tashqi iqtisodiy faoliyatning samarali soliq mexanizmiga oid xorij tajribalari	29
	I bob bo‘yicha xulosalar	37
II bob	O‘ZBEKISTONDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNI SOLIQQA TORTISH MEXANIZMI AMALDAGI HOLATINING TAHLILI	39
2.1.	O‘zbekistonda tashqi iqtisodiy faoliyatni soliqqa tortish amaliyoti: xususiyatlari, muammolari va fiskal ahamiyati tahlili	39
2.2.	Tashqi iqtisodiy faoliyatni soliqqa tortish mexanizmi samaradorligini baholash uslubiyoti tahlili	51
2.3.	Eksport-import operatsiyalaridan undiriladigan soliqlar va to‘lovlarning fiskal ahamiyati tahlili	62
2.4.	O‘zbekistonda eksport operatsiyalariga soliqlarning ta’sirini ekonometrik modellashtirish	74
	II bob bo‘yicha xulosalar	80
III bob	YANGI O‘ZBEKISTONDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNI TARTIBGA SOLISHDA SOLIQ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘NALISHLARI	85
3.1.	O‘zbekistonning Jahon savdo tashkilotiga kirish yo‘nalishlarida soliq siyosati talablari	85
3.2.	Eksport-import operatsiyalarini soliqqa tortishni takomillashtirishning konseptual asoslari	96
3.3.	Tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirishda soliqlar va to‘lovlar bo‘yicha imtiyozlar iqtisodiy samaradorligini oshirish yo‘nalishlari	106
	III bob bo‘yicha xulosalar	112
	XULOSA	115
	FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI	119